

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/189/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116211324
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8116211324.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: COOP Jednota Prešov, spotrebné družstvo, so sídlom Konštantínova 3, Prešov, IČO: 00 169 111, právne zastúpený ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA VALO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Konštantínova 3, Prešov, proti žalovanému: Obec Lipníky, so sídlom Lipníky č. 100, IČO: 00 690 490, právne zastúpený Advokát Pirč, s.r.o., so sídlom kpt. Nálepku 17, Košice, o určenie neplatnosti zrušenia dohody o urovnaní, takto

rozhodol:

I. Určuje, že právo žalobcu na úroky z omeškania tak ako vyplýva z Dohody o urovnaní uzavretej so žalovaným dňa 24.06.2013 je dané.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Návrhom došlým súdu dňa 26.05.2016 sa žalobca domáhal určenia nasledujúceho znenia: „Súd určuje za neplatné dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 586 ods. 2 druhá veta v spojení s § 49a OZ, listom zo dňa 23.05.2016 vykonané žalovanou, ktoré bolo doručené žalobkyni dňa 25.05.2016.“ V odôvodnení návrhu žalobca uviedol, že dňa 25.05.2016 mu bol doručený list zo dňa 23.05.2016 pod č. 142/2016, ktorým sa žalovaný dovoľáva neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 586 ods. 2 druhá veta v spojení s § 49a OZ. Žalovaný ako dôvod na tento právny úkon uvádza: „Lsťou Vášho právneho zástupcu bolo v článku II. bod 2 Dohody o urovnaní vpísané pri úroku z omeškania „p.a.“, čo je v hrubom rozpore s právoplatnými a vykonateľnými rozsudkami. V tomto smere ste tak nemohli byť dobromyseľnými, nakoľko výroky rozsudkov boli jednoznačné. Navyiac, výška úroku z omeškania, nemohla byť ani nebola sporná, nakoľko jej výšku určil súd.“ Podľa názoru žalobcu, skutočným motívom na vyššie citované zo strany žalovaného bolo to, aby mal dôvod na podanie odvolania proti rozsudku č. k. 8Cb/71/2014-82 zo dňa 26.04.2016, ktorým súd žalobu o zaplatenie 3 880,14 € s príslušenstvom zamietol.

1.1. Podaním doručeným súdu dňa 05.10.2016 (č. I. 52) žalobca navrhol zmenu petitu tak, že ten znie: „Súd určuje, že právny vzťah z dohody o urovnaní zo dňa 24.06.2013 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovanou trvá.“

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 21.06.2016 (č. I. 44), v ktorom uviedol, že dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu podľa hmotného práva patrí medzi legitímne práva ktoréhokoľvek jeho účastníka. Žalovaný má za to, že na podanej žalobe nie je daný naliehavý právny záujem. Žalovaný ďalej uvádza, že Dohoda o urovnaní zo dňa 24.06.2013 v skutočnosti dohodou o urovnaní nie je. Vo vzťahu k zmenenému petitu sa žalovaný vyjadril podaním doručeným súdu dňa 21.09.2016 (č. I. 50), v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný, a preto žiada žalobu zamietnuť.

3. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní konanom dňa 28.06.2018, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom spisu ako aj obsahom pripojených spisov a zistil nasledujúce: 3.1. Prapodstatou sporu v prejednávanej veci ako aj iných sporov vedených na Okresnom súde Prešov je rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 16C/299/2007-254 zo dňa 04.06.2012, ktorého výrok v znení: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 46 471,48 € s 11 % úrokom z omeškania od 30.04.2004 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“, nadobudol právoplatnosť dňa 05.04.2013. Vo vzťahu k citovanému výroku sa v odôvodnení rozsudku na strane 10 uvádza: „Súd z vyššie uvedených dôvodov zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi istinu 46 471,48 € s 11 % úrokom z omeškania od 30.04.2004 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd tento nárok posúdil v zmysle § 517 ods. 2 OZ a úrok priznal odo dňa uplatnenia nároku, t. j. dňom 30.04.2004 vo výške ako to upravuje vládne nariadenie 87/95 Z. z., t. j. úrok vo výške dvojnásobku základnej úrokovej sadzby NBS, ktorá v tom čase bola 5,5 %. Nad tento úrok súd žalobu zamietol, a taktiež zamietol aj priznanie úroku za obdobie od 01.12.1977 do 29.04.2004, pretože žalovaný nemohol byť v omeškaní do 30.04.2004, keďže omeškanosť podľa § 517 ods. 1 OZ nastala až vtedy, keď dlžník svoj dlh riadne a včas nesplnil. K splneniu bol žalovaný vyzvaný až podaním žaloby 30.04.2004.“

3.2. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 7Co/344/2014-462 zo dňa 31.03.2015 zmenil uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 26.09.2014 č. k. 16C/299/2007-435 tak, že návrh na opravu rozsudku zamietol. Krajský súd uviedol po citácii § 164 O.s.p., že: „Rozsudok zo dňa 04.06.2012 žiadne také chyby v písaní a počítaní ani iné zrejme nesprávnosti neobsahuje. Týmto rozhodnutím sa žalobcovi priznal úrok z omeškania spôsobom, ako to požadoval samotný žalobca. Keďže dôvod na vykonanie opravy rozsudku daný nebol, odvolací súd uznesenie zmenil a návrh žalobcu na vykonanie opravy rozsudku zamietol.“

4. Medzi stranami sporu bola dňa 24.06.2013 uzatvorená Dohoda o urovaní v nasledujúcom znení: Podľa článku I. Úvodné ustanovenia ods. 2: „Účastníci touto dohodou definitívne a neodvolateľne vysporiadávajú všetky záväzky dlžníka voči veriteľovi, ktoré vznikli z titulu povinností dlžníka zaplatiť veriteľovi sumu vo výške 46 471,48 € s príslušenstvom v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku 16C/299/2007 vydaného Okresným súdom v Prešove zo dňa 04.06.2012 v znení rozsudku 10Co/97/2012 vydaného Krajským súdom v Prešove zo dňa 28.02.2013.“

Podľa článku I. Úvodné ustanovenia ods. 3: „Touto dohodou sa definitívne vysporiadava prisúdený nárok veriteľa voči dlžníkovi pri úprave splatnosti prisúdenej pohľadávky podľa článku I. ods. 2 dohody.“

Podľa článku II. ods. 2: „Prisúdený úrok z omeškania vo výške 11 % p. a. počnúc od 30.04.2004 do 15.04.2013 vo výške 45 797 € veriteľ povoľuje dlžníkovi zaplatiť v mesačných splátkach po 1 000 € počnúc od 01.05.2013 so splatnosťou do 20-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca až do úplného vyrovnania.“

4.1. Listom zo dňa 23.05.2016, doručeným žalobcovi dňa 25.05.2016 (č. l. 2) s názvom „Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 586 ods. 2 veta druhá v spojení s § 49a OZ“ žalovaný od vyššie uvedenej dohody o urovaní odstúpil s nasledujúcim odôvodnením: „Lsťou Vášho právneho zástupcu bolo v článku II. bod 2 dohody o urovaní vpísané pri úroku z omeškania „p.a.“, čo je v hrubom rozpore s právoplatnými a vykonateľnými rozsudkami. V tomto smere ste tak nemohli byť dobromyseľnými, nakoľko výroky rozsudkov boli jednoznačné. Navyiac, výška úroku z omeškania, nemohla byť ani nebola sporná, nakoľko jej výšku určil súd.“

5. V tomto dovolaní (bod 4.1. odôvodnenia) sa neplatnosti právneho úkonu vyjadril žalovaný podstatu sporu medzi ním a žalobcom. Pokiaľ žalobca tvrdí, že rozsudok Okresného súdu Prešov vyššie citovaný mu priznal úroky z omeškania vo výške 11 % ročne od určitého dátumu do zaplatenia, tak naopak žalovaný tvrdí, že uvedeným rozsudkom okresného súdu bol v prospech žalobcu priznaný úrok z omeškania 11 % z uvedenej istiny bez obmedzenia časovým obdobím do zaplatenia.

5.1. Listom zo dňa 26.05.2016 (č. l. 7) žalobca žalovanému oznámil, že dovolanie sa neplatnosti dohody o urovaní neakceptuje. V súvislosti s rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C/299/2007 sa viedol na Okresnom súde Prešov ďalší spor, a to pod sp. zn. 8Cb/71/2014. V tomto spore bola žalobcom Obec Lipníky (terajší žalovaný) a žalovaným bola spoločnosť COOP Jednota Prešov, spotrebné družstvo (terajší žalobca), pričom žalobca požadoval na žalovanom zaplatenie sumy 3 888,14 € s prísl. s nasledujúcim odôvodnením: Žalobca uvádzal, že žalovanému na úrokoch z omeškania zaplatil sumu 9 000 €. Podľa sporného výroku rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C/299/2007 mal však zaplatiť 11 % zo sumy 46 471,48 €, čo predstavuje sumu 5 111,86 €. Žalobca v uvedenom spore mal teda za to, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil a suma 3 888,14 € predstavuje preplatok, ktorý je teda žalovaný povinný vrátiť. Žalovaný samozrejme so žalobou nesúhlasil, tvrdiac, že predmetný úrok

bol stanovený ako úrok z omeškania od 30.04.2004 do zaplatenia v ročnej výške a ohľadom prípadnej spornosti tohto úroku bola uzatvorená už vyššie uvedená dohoda o urovaní.

5.2. Okresný súd Prešov rozhodol rozsudkom č. k. 8Cb/71/2014-82 dňa 26.04.2016 tak, že žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. Podstatná časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu v tejto veci je nasledujúca:

„Dohodou o urovaní v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka si účastníci záväzkového právneho vzťahu odstraňujú spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností tým, že ich ruší a nahradzuje ich novými, t.j. doterajší záväzok tak zaniká a je nahradený záväzkom novým, ktorý vyplýva z urovnania. Dohoda o urovaní je samostatným zaväzovacím dôvodom - právnym dôvodom vzniku záväzku. Po uzavretí dohody o urovaní sa už veriteľ nemôže domáhať plnenia z pôvodného záväzku, ale len plnenia z nového záväzku z dohody o urovaní. Účelom urovnania v zmysle tohto ustanovenia je odstrániť spornosť alebo pochybnosť vznikajúcu napr. o tom, či boli splnené predpoklady vzniku alebo zániku určitého práva, spornosť alebo pochybnosť týkajúcu sa výšky pohľadávky, jej splatnosti a pod., pričom spornosť alebo pochybnosť môže byť skutková i právna, objektívna i subjektívna. Urovaním môžu byť medzi účastníkmi upravené akékoľvek sporné práva, ktorými môžu disponovať. Spornosťou práva v zmysle § 585 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nemieniá súdne spory, ale rozdielny názor účastníkov na otázku existencie, platnosti záväzku, jeho kauzy, či obsahu (napr. v akom rozsahu má byť plnené, kedy a pod.). Stačí, že jednej zo strán sa určité právo, ktoré je súčasťou ich vzájomného právneho vzťahu javí sporným bez ohľadu na to, či spor objektívne existuje. Môže ísť o pochybnosť subjektívnej povahy, ktorej príčinou môže byť aj omyl. Podmienkou platnosti dohody o urovaní pritom nie je existencia pôvodného (urovňavaného) právneho vzťahu medzi účastníkmi tejto dohody. Účelom urovnania je predísť ďalším nezrovnalostiam alebo sporom tým, že pôvodný záväzok, v ktorom sa sporné právo vyskytlo, sa zruší a nahradí záväzkom novým. Urovanie sa môže týkať len niektorých vzájomných práv a povinností, ohľadom ktorých účastníci neboli v zhode, ale tiež celého záväzku (záväzkového právneho vzťahu) alebo všetkých doterajších záväzkov medzi účastníkmi, avšak s výnimkou tých práv (a im zodpovedajúcich povinností), na ktoré niektorý z účastníkov nemohol pomyšľať v dobe, keď bola dohoda o urovaní uzavretá. Doterajší záväzok ktorý zanikol. Je tak nahradený novo dojednaným, ktorý je obsiahnutý v dohode o urovaní. Dohoda o urovaní je potom samostatným zaväzovacím dôvodom. Ustanovenie § 586 ods. 1 Občianskeho zákonníka chráni urovanie pred sankciou neplatnosti pre prípad, že pri uzatvorení dohody o urovaní došlo k omylu v tom, čo je medzi stranami sporné, či pochybné, a teda v akom rozsahu sa má urovanie týkať doterajšieho záväzku. Omyl jednej, prípadne oboch strán pri uzatváraní dohody o urovaní, týkajúci sa rozsahu, v akom má byť doterajší záväzok nahradený iným, nemá vplyv na platnosť dohody. Odsek 2 tohto ustanovenia sa týka prípadov, kde strany pri urovaní vychádzali z domnelého práva jednej strany, hoci toto právo v čase dojednania neexistovalo. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.júna 2011, sp. zn. 3 M Cdo 13/2009).

Súd pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že na strane žalovaného nevzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím plnenia bez právneho dôvodu. Súd sa vyporiadal s otázkou (ne)platnosti tohto právneho úkonu, nakoľko toto posúdenie je podstatným pre právny záver, či žalovaný mal právny dôvod na prijatie plnenia od žalobcu na základe dohody o urovaní, ako aj na posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na vydanie a bezdôvodného obohatenia. Súd najskôr riešil platnosť dohody o urovaní, uzavretú účastníkmi a dospel k záveru, že táto dohoda je platná, pretože boli splnené podstatné náležitosti pre jej uzavretie, pretože predmetom urovnania podľa § 585 Občianskeho zákonníka sú sporné záväzky. Podľa obsahu tejto dohody je predmetom bolo definitívne a neodvolateľne vysporiadať všetky záväzky dlžníka voči veriteľovi, ktoré vznikli z titulu povinnosti dlžníka zaplatiť veriteľovi sumu vo výške 46.471,48 Eur s príslušenstvom v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku sp. zn. 16C/299/2007 Okresného súdu Prešov zo dňa 04.06.2012 v znení rozsudku sp. zn. 10Co/97/2012 vydaného Krajským súdom v Prešove dňa 28.02.2013. Podľa názoru súdu zo znenia dohody o urovaní vyplýva, že dôvodom jej uzavretia bolo definitívne vysporiadať prisúdený nárok veriteľa voči dlžníkovi pri úprave splatnosti prisúdenej pohľadávky podľa článku 1 ods. 2 dohody. Účastníci tak vyznačili aký záväzok, resp. právo bolo medzi nimi sporné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.“

5.3. Na základe odvolania žalobcu vo veci rozhodoval krajský súd, ktorý rozhodol rozsudkom č. k. 6Cob/57/2016-136 zo dňa 15.11.2017, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Prešov potvrdený. Podstatné časti odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sú nasledujúce:

21. Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bola táto žaloba zamietnutá. Súd prvej inštancie správne na uvedený právny vzťah aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa splnenia podmienok na náhradu škody, ako aj dohody o urovaní, preto postupom podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne s tým, že s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. sa v celom

rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza:

22. K argumentácii žalobcu v podanom odvolaní ohľadom záväznosti právoplatných rozsudkov, keď podľa odvolateľa mal dokonca súd prvej inštancie uzavrieť, že táto dohoda o urovaní, ktorú strany sporu uzavreli dňa 24.6.2013, má mať preferenciu nad právoplatnými rozsudkami, odvolací súd uvádza, že podľa ustanovenia § 585 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dohodou o urovaní môžu účastníci upraviť práva medzi nimi sporné, alebo pochybné. Z uvedeného zákonného znenia vyplýva, že účastníci urovnania riešia vzájomnú spornosť alebo pochybnosť svojich záväzkov tým, že vzájomné práva a povinnosti upravia a nahradia novými. Doterajší záväzok tak zaniká, t. j. zanikol záväzok žalobcu vyplývajúci mu z právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Prešov vo veci 16C/299/2007, vydaného dňa 4.6.2012 a nahradil ho nový záväzok vyplývajúci z článku 2 tejto dohody o urovaní, vrátane dohody ohľadom úrokov z omeškania. Toto generálne vyrovnanie na základe Dohody o urovaní zo dňa 24.6.2013 celého záväzku žalobcu voči žalovanému, nepochybne spĺňa základné požiadavky na právne úkony z hľadiska ich platnosti, keď jej obsahom nemôže byť právo, ktoré má vzniknúť v budúcnosti, a tak, ako to vyplýva z tejto dohody, je jej obsahom už judikované právo na základe vykonateľného rozsudku. Ak by si súd osvojil argumentáciu žalobcu v podanom odvolaní, bola by neplatná každá dohoda, ktorou by si strany sporu upravili už judikované záväzky, resp. pohľadávky.

23. Je nepochybné, tak, ako to vyplýva priamo z tejto dohody o urovaní, že z jej článku I. nazvanej „Úvodné ustanovenia“ z bodov 2 a 3, vyplýva účel dohody o urovaní, keď zmluvné strany uviedli, že sa ňou definitívne a neodvolateľne vysporiadajú všetky záväzky dlžníka (žalobcu v tomto konaní) voči veriteľovi (žalovanému v tomto konaní), ktoré vznikli z titulu povinností dlžníka zaplatiť veriteľovi sumu s príslušenstvom v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Prešov vo veci 16C/293/2007 s tým, že touto dohodou sa definitívne vysporiadáva príslušný nárok veriteľa voči dlžníkovi pri úprave splatnosti prisúdenej pohľadávky podľa článku I. ods. 2 Dohody.

24. Z vyššie uvedeného nevyplýva žalobcom tvrdený rozpor tejto dohody s legitímnymi rozsudkami súdov. Je nepochybné a vyplýva to aj z článku II. bodu 2 dohody o urovaní, že touto dohodou si strany sporu upresnili sporný výpočet úroku z omeškania, keď v tejto dohode je jednoznačne výška úroku z omeškania „11 % p.a.“, ktorá v rozsudku, z ktorého vzniknuté práva a povinnosti strán sporu sa vysporiadali, bola stanovená len vo výške „11 %“, avšak nebolo tam uvedené „p.a.“, t. j. ročne. Zároveň sa touto dohodou o urovaní strany sporu dohodli o spôsobe úhrady tohto záväzku žalobcu voči žalovanému, t. j. dohodli sa na jeho úhrade formou tam uvedených splátok.

25. Rovnako ako súd prvej inštancie, ani odvolací súd nezistil akýkoľvek dôvod neplatnosti takto uzavretej dohody o urovaní, keď táto svojím obsahom neodporuje účelu zákona, ani ho neobchádza, preto vzhľadom na vyššie uvedenú konštatovanú platnosť dohody o urovaní, je akákoľvek argumentácia žalobcu v podanom odvolaní, týkajúca sa toho, že žalobcovi patrí úrok z omeškania vo výške 11 % za celé obdobie (nie teda ročne) bezpredmetná, nakoľko práve touto platnou dohodou o urovaní si strany sporu vyriešili, okrem iného, aj spornosť otázky priznaného úroku z omeškania. Sám žalobca v podanom odvolaní zhodne s vyššie uvedenou konštatáciou odvolacieho súdu uvádza, že týmto právnym úkonom označeným ako dohoda o urovaní, jej účastníci sledovali jednoznačný účel a zmysel - dohodnúť sa na úhrade judikovanej pohľadávky, k čomu odvolací súd dodáva, že táto dohoda o úhrade judikovanej pohľadávky sa netýkala len spôsobu úhrady, ale aj výšky úhrady uplatneného úroku z omeškania tak, že tento bol upresnený na ročný úrok z omeškania

26. Tiež dovolanie sa neplatnosti tohto právneho úkonu spísaného v dohode o urovaní žalobcom nijako neobstojí, keď tento právny úkon nemá žiadnu vadu majúcu za následok tzv. relatívnu neplatnosť, ktorú žalobca tak, ako to vyplýva z jeho odvolania, ju odvodzoval z tej skutočnosti, že ho konajúca osoba v mene žalobcu (starosta obce) urobila v omyle, ktorý mal spočívať v tom, že vtedajší starosta žalobcu J. L., sa obával prípadnej exekúcie na majetok žalobcu, keď on, ako aj terajší starosta žalobcu Ing. L. (v čase podpísania dohody hlavný kontrolór žalobcu), zhodne konštatovali, tak, ako to uviedol aj odvolateľ, že účelom a zmyslom podpísania dohody o urovaní zo strany terajšieho žalobcu, bolo dosiahnutie oddialenia splatnosti dlhu/záväzku, ktorý vyplynul z právoplatných rozhodnutí súdov a predísť tak exekúcii. Obec nedisponovala sumou, akú bolo potrebné uhradiť do 15 dní a peňažné prostriedky si museli požičať. Snahu oddialiť splatnosť záväzku nemožno podľa odvolacieho súdu považovať za absenciu omylu ako náležitosti vôle, ktorého dôsledkom by malo byť to, že tento právny úkon bol urobený v omyle, t. j. tzv. vnútorný omyl spočívajúci v tom, že konajúca osoba (starosta žalobcu) nemala správnu alebo dostatočnú predstavu o dôsledku právneho úkonu, keď naopak upresnením úroku z omeškania a dlhodobu v splátkach celej judikovanej pohľadávky, došlo k odstráneniu spornosti nároku.

29. K argumentácii žalobcu ohľadom dovolania sa relatívnej neplatnosti dohody o urovaní je potrebné uviesť, že skutočnosti a dôkazy, ktoré strany neuplatnili v konaní pred súdom prvej inštancie, nemôžu

sa v zásade pred odvolacím súdom uplatniť. V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietku proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Uvedená argumentácia žalobcu predstavuje tzv. novum v odvolacom konaní, v ktorom súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, kde jeho úkonom nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvoinštančnom konaní tak, ako to je s dovolaním relatívnej neplatnosti dohody o urovaní žalobcom, neboli produkované.“

K nalievavému právnemu záujmu na požadovanom plnení

6. Vzhľadom na to, že v konaní išlo o tzv. určovaciu žalobu musel sa súd zaoberať najprv otázkou nalievavého právného záujmu.

Podľa § 80 písm.c) O.s.p. - Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom nalievavý právny záujem.

Podľa § 137 písm. c) C.s.p. - Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom nalievavý právny záujem; nalievavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

6.1. Určovacou žalobou sa teda žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívne určenie), alebo tu nie je (negatívne určenie). Takéhoto určenia sa však žalobca môže domáhať len vtedy, ak je na tom nalievavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo neisté. Výrok súdu o určení potom ohrozenie, neistotu alebo neurčitost' v právnom postavení žalobcu odstraňuje bez toho, že by ukladalo splnenie nejakej povinnosti. Z uvedeného teda vyplýva, že nalievavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť. Žaloba domáhajúca sa určenia podľa § 137 písm. c) <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%252380'&ucin-k-dni='30.12.9999'> C.s.p. nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde možno žalovať o splnenie povinnosti. Aj v prípade, keď možno žalovať o splnenie povinnosti, môže byť nalievavý právny záujem na určení daný vtedy, ak sa tým vytvorí pevný právny základ pre právne vzťahy medzi účastníkmi a predíde sa tak prípadným ďalším žalobám o plnenie alebo ak žaloba o splnenie povinnosti nerieši alebo nemôže riešiť celý obsah alebo dosah sporného právneho vzťahu alebo práva.

6.2. V prejednávanej veci má súd za to, že nalievavý právny záujem na požadovanom určení je daný. Okresný súd ako aj KS v Prešove (vo veci vedenej na OS Prešov pod sp. zn 8Cb/71/2014) sa Dohodou o urovaní síce zaoberali a vyhodnotili ju ako platný právny úkon, ako však KS v Prešove výslovne uviedol, nezaoberal sa odstúpením od tejto Dohody, keďže išlo o „novotu“ v odvolacom konaní neuplatniteľnú. Vzhľadom na vyjadrenie žalovaného zo dňa 06.03.2018 (č.l. 64) o tom, že nad zaplatenú sumu úrokov z omeškania ďalšiu pohľadávku v zmysle Dohody neuznáva a to napriek právoplatnosti rozsudku vo veci sp. zn. 8Cb/71/2014 má súd za to, že právoplatný výrok rozsudku v teraz prejednávanej veci odstráni stav právnej neistoty a bude viesť žalovaného (aj vzhľadom na ušetrenie nákladov, ktoré by vznikli konaním o plnenie) k dobrovoľnému plneniu jeho záväzku plynúceho z Dohody o urovaní.

K spôsobu výkladu výroku rozsudku

7. K samotnému predmetu sporu je potrebné uviesť, že výklad sporného výroku rozsudku zo strany žalovaného je špekulatívny. Podľa NS ČR sp. zn. 20Cdo/1119/2004 - Zásadu, že záväzný je pouze výrok pravomocného rozsudku (§ 159 odst. 2 o.s.ř.) totiž nelze zaměňovat s nepřipustností výkladu výroku v souvislosti (pomocí) jeho odůvodnění. Splnění předpokladů materiální vykonatelnosti tedy sice musí vyplývat z výroku rozhodnutí, ten však lze vykládat v souvislosti se záhlavím nebo s odůvodněním, jestliže jím je obsah výroku blíže ozřejmen, a je možné s jeho pomocí odstranit případné pochybnosti o obsahu a rozsahu uložených povinností, s přihlédnutím k povaze věci nebo k předepsanému způsobu exekuce (viz Občanský soudní řád, komentář II. díl, 6. vydání, C. H. Beck, str. 1217 zdola). Z odůvodnění (a to z většiny počtu v něm zjištěných skutečnostech) přitom zcela jasně plyne, že které stavbě se vztahují povinnosti povinné, mj. je z něj také jasné, že předmětná kůlna je příslušenstvím bytu v domě č.p. 327 v katastrálním území P. L., na H. ulici, takže závěr odvolacího soudu o nedostatku individualizace objektu vyvozený z neuvedení katastrálního území je také nesprávný. V prejednávanej veci ako z výroku č. II. rozsudku 16C/299/2007 v znení:“ Vo zvyšku čo do priznania úrokov z omeškania nad 11% za obdobie do 29.4.2004 ako aj 3% úroku z omeškania za obdobie od 1.12.1997 do 30.4.1995“ tak aj z vyššie citovanej časti odôvodnenia uvedeného rozsudku je zrejmé, že nejde o 11% úrok z omeškania ale o 11% ročný úrok z omeškania. To, že nejde o jedno rázový úrok vyplýva priamo z formulácie od 30.04.2004 do

zaplatenia, kde pri výklade žalovaného by išlo o formuláciu zbytočnú ako aj z toho, že § 3 ods.1 NV SR č. 87/1995 Z.z. odkazuje na základnú úrokovú sadzbu Európskej centrálnej banky, ktorá sa stanovuje na ročnej báze.

K právnej podstate dohody o urovaní

8. Pokiaľ ide o samotnú podstatu Dohody o urovaní, konštantná judikatúra uvádza nasledovné, pričom dáva odpoveď aj na to, či jej predmetom môže byť aj judikovaná pohľadávka:

NS ČR sp. zn. 33 Cdo 4413/2007 - Narovnaní (transactio) je dohoda účastníků závazkového právního vztahu, kterou účastníci odstraňují spornost nebo pochybnost vzájemných práv a povinností tím, že je ruší a nahrazují je novými. Dosavadní závazek tak zaniká a je nahrazen závazkem novým, který vyplývá z narovnaní. Narovnaním mohou být upravena mezi účastníky jakákoliv sporná práva, kterými mohou disponovat. Sporností práv se nemíní soudní spory, nýbrž rozdílný názor účastníků na otázku existence, platnosti závazku, jeho kauzy či obsahu (co, popř. v jakém rozsahu, má být plněno, kdy apod.) Stačí, že jedné ze stran se určité právo, které je součástí jejich vzájemného právního vztahu, jeví sporným bez ohledu na to, zda spor objektivně existuje. Může jít o pochybnost subjektivní povahy, jejíž příčinou může být i omyl. Pochybnosti se mohou týkat otázek skutkových i právních. Podmínkou platnosti dohody o narovnaní přitom není existence původního (narovnávaného) právního vztahu mezi účastníky této dohody. Účelem narovnaní není zjistit, jak se věci ve skutečnosti mají, ale předejít dalším nesrovnalostem nebo sporům tím, že původní závazek, v němž se sporné právo vyskytlo, se zruší a nahradí závazkem novým. Narovnaním tedy nemusí vždy dojít k faktické změně rozsahu vzájemných práv a povinností účastníků. Narovnaní má řadu shodných rysů s privativní novací, neboť i její podstatou je, že dohodou zaniká dosavadní závazek a nahrazuje se jiným. Předpokladem narovnaní je však spornost či pochybnost, kterou strany mají ohledně závazku, a dohodou o narovnaní lze upravit vzájemná práva a povinnosti v mnohem širším rozsahu. Narovnaní se může týkat jen některých vzájemných práv a povinností, ohledně nichž účastníci nebyli ve shodě, ale také celého závazku (závazkového právního vztahu) nebo všech dosavadních závazků mezi účastníky (tzv. generální narovnaní), avšak s výjimkou těch práv (a jim odpovídajících povinností), na něž některý z účastníků nemohl pomýšlet v době, kdy byla smlouva o narovnaní uzavřena. Dosavadní závazek, jenž zanikl, je nahrazen nově sjednaným, který je obsažen v dohodě o narovnaní. Dohoda o narovnaní je pak samostatným zavazovacím důvodem.

NS ČR sp. zn. 23 Cdo 1786/2010 - Dohoda o narovnaní je samostatným zavazovacím důvodem - právním důvodem vzniku závazku. Po uzavření dohody o narovnaní se již věřitel nemůže domáhat plnění z původního závazku, nýbrž jen plnění z nového závazku z dohody o narovnaní. Narovnaní má řadu shodných rysů s privativní novací, neboť i její podstatou je, že dohodou zaniká dosavadní závazek a nahrazuje se jiným. Předpokladem narovnaní je však spornost či pochybnost, kterou strany mají ohledně závazku, a dohodou o narovnaní lze upravit vzájemná práva a povinnosti v mnohem širším rozsahu.

NS ČR sp. zn. 23 Cdo 1902/2009 - Institut narovnaní slouží především k tomu, aby se předešlo dalším sporům, jeho účelem není zjištění, jak se věci mají, ale odstranění pochybností tím, že se původní závazek, ve kterém se sporné právo vyskytlo, ruší a nahrazuje se závazkem novým. Účelem narovnaní ve smyslu § 585 odst. 1 občanského zákoníku je odstranit spornost nebo pochybnost vznikající např. o tom, zda byly splněny všechny předpoklady vzniku nebo zániku určitého práva, spornost nebo pochybnost týkající se výše pohledávky, její splatnosti, úroků, apod., přičemž spornost nebo pochybnost může být skutková i právní, objektivní i subjektivní.

NS ČR sp. zn. 23 Cdo 2957/2010 - Účastníci řízení jsou samozřejmě vázáni pravomocným rozhodnutím, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, v tom smyslu, že nemohou v jiném řízení uplatňovat nároky, o nichž již bylo rozhodnuto. Práva a povinnosti deklarovaná soudním rozhodnutím však mohou zaniknout i jinak než splněním ze strany povinného, kupříkladu v důsledku prominutí dluhu, privativní novace, ale též v důsledku dohody o narovnaní uzavřené mezi účastníky sporu poté, co byl spor ukončen pravomocným soudním rozhodnutím. I pohledávka, o níž bylo rozhodnuto pravomocným soudním rozhodnutím, může být mezi stranami sporná. (správně to teda konstatoval aj KS v Prešove vo veci sp. zn. 6Cob/57/2016 - pozn. súdu). Sporností práv ve smyslu § 585 obč. zák. se nemíní soudní spory, nýbrž rozdílný názor účastníků na otázku existence, platnosti závazku, jeho kauzy či obsahu (co, popř. v jakém rozsahu má být plněno, kdy apod.). Stačí, že jedné ze stran se určité právo, které je součástí jejich vzájemného právního vztahu, jeví sporným bez ohledu na to, zda spor objektivně existuje. Může jít o pochybnost subjektivní povahy, jejíž příčinou může být i omyl.

8.1. Presne v intenciách vyššie citovaných rozhodnutí je aj žalovaným predložené rozhodnutie NS SR sp. zn. 3MCdo/13/2009, kde formulácia: „Spornosťou práva v zmysle § 585 ods.1 Občianskeho zákonníka

sa nemienia súdne spory ...“ vyjadruje iba to (ako to vyplýva z ďalšej časti rozhodnutia), že spornosť medzi účastníkmi právneho úkonu nemusí byť kvalifikovaná, t.j. taká, ktorá viedla až k súdnemu konaniu.

K platnosti dovolania sa neplatnosti Dohody o urovnaní.

9. Podľa § 586 OZ

(1) Omyl o tom, čo je medzi stranami sporné alebo pochybné, nespôsobuje neplatnosť dohody o urovnaní. Ak však omyl bol vyvolaný ľst'ou jednej strany, môže sa druhá strana neplatnosti dovolat'.

(2) Urovanie dojednané dobromyseľne nestráca platnosť ani v prípade, že dodatočne vyjde najavo, že niektorá zo strán dohodnuté právo v čase dojednania urovnania nemala.

9.1. Žalovaný tvrdí, že právny úkon urobil v omyle a že tento omyl bol vyvolaný ľst'ou druhej strany, teda úmyselným predstieraním alebo zamĺčaním podstatných okolností. Vo vzťahu k posudzovaniu omylu poukazuje súd na nasledujúce:

Podľa NS ČR sp. zn. 33Odo/519/2006 - Ustanovení § 49a obč. zák. pojednávající o omylu jednající osoby není totiž možno vykládat tak, že na jeho základě je osoba, která se omylu dovolává, zbavena povinnosti podle okolností konkrétního případu sama si zajistit odpovídající míru objektivních informací o okolnostech, resp. skutečnostech, které má za rozhodující pro uskutečnění zamýšleného právního úkonu. Zanedbání požadavku okolnostem přiměřené péče jednající osoby zajistit si odpovídající objektivní informace pro posouzení existence předpokladů, které jsou pro ni z hlediska uvažovaného právního úkonu významné (resp. rozhodné), proto je způsobilé zpochybnit možnost účinně se ve smyslu ustanovení § 49a obč. zák. dovolat tímto počínáním ovlivněného omylu. O omluvitelný omyl, kterým je pravidelně omyl jednající osoby týkající se skutkových okolností (error facti), pak nepochybně nejde, byl-li omyl jednající osoby zaviněn její nedbalostí při využití možnosti ověřit si skutečnosti rozhodné pro uskutečnění zamýšleného právního úkonu. Jinak řečeno o omyl, který lze omluvit, nepůjde tehdy, měla-li jednající (a omylu se pak dovolávající) osoba možnost se takovému omylu vyhnout vlastní pečlivostí při seznání skutečností rozhodujících pro uskutečnění právního úkonu. Nelze totiž akceptovat, že by bylo možno se účinně dovolat neplatnosti pro omyl podle ustanovení § 49a obč. zák. za situace, kdy by omylu se dovolávající osoba zanedbala pro ni ve věci objektivně existující možnost přesvědčit se o pravém stavu věci a bez příčiny se ve svém úsudku nechala mylně ovlivnit případnými dojmy, náznaky řešení, resp. hypotézami o vlastnostech předmětu zamýšleného právního úkonu (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. prosince 2002, sp. zn. 30 Cdo 1251/2002).

Podľa NS SR sp. zn. 3Cdo/192/2008 - Z ustanovenia § 49a Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> vyplýva, že právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútke nerobí právny úkon neplatným. Citované ustanovenie obsahuje úpravu právnych následkov pre prípad, že právny úkon bol urobený v omyle ako nevedomosti o skutočnom stave veci. Právna podstata omylu spočíva v tom, že konajúci mal nesprávnou, resp. nedostatočnú predstavu o právnych účinkoch úkonu. Omyl vo vôli je právne významný (má za následok neplatnosť právneho úkonu) len vtedy, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá bola pre právny úkon rozhodujúca, resp. podstatná a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť v čase právneho úkonu. Omyl je pri právnom úkone rozhodujúci, resp. podstatný, ak sa týka právneho dôvodu alebo inej skutočnosti, ktorá bola pre uskutočnenie právneho úkonu podľa prejavenej vôle rozhodujúca. Právne následky omylu sú teda spojené len s určitým kvalifikovaným (právne významným) omylom. Právne významný je omyl vtedy, ak je tento omyl skrytý (t.j. účastník konajúci v omyle o ňom nevie) a druhý účastník tento omyl spôsobil priamo úmyselne. O omyl však pôjde aj vtedy, keď druhý účastník omyl vyvolal inak, napr. neúmyselne alebo o ňom musel vedieť. V takomto prípade omyl musí vychádzať zo skutočnosti, ktorá je pre uskutočnenie právneho úkonu rozhodujúca (musí ísť o omyl podstatný). Omyl je podstatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca (podstatná), a bez ktorej by k právnomu úkonu nedošlo, a ďalej osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela v čase právneho úkonu aspoň vedieť. Ustanovenie § 49a Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> však nemožno vykladať tak, že na jeho základe je osoba, ktorá sa omylu dovoláva, zbavená povinnosti si sama, podľa okolností konkrétneho prípadu, zabezpečiť objektívne informácie o okolnostiach, ktoré považuje táto osoba za rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaného právneho úkonu a bez príčiny sa vo svojom úsudku nechala mylne ovplyvniť prípadnými náznakmi riešenia zamýšľaného právneho úkonu.

9.2. Na základe vyššie citovaných záverov súdnej praxe, považuje súd dovolanie sa neplatnosti Dohody o urovaní pre tvrdený omyl za právne irelevantné. V Dohode o urovaní je totiž zreteľne v jej Článku II. ods. 2 uvedené, že

1. úrok z omeškania je na ročnej báze (arg. p.a.),

2. úrok z omeškania je viazaný na časové obdobie (arg. od 30.04.2004 do 15.04.2013),

3. úrok z omeškania už za čas uvedený v bode 2. má výšku 45797 €, čo zjavne presahuje 11% zo sumy 46471,48 € ako jednorazový úrok tvrdený žalovaným,

a teda prečítaním tejto Dohody sa žalovaný nemohol dostať do žiadneho omylu, ohľadom záväzku, ktorý má podľa nej plniť.

K formulácii výroku rozsudku.

10. Podľa NS SR sp. zn. 5 Cdo 254/2009 - Požiadavka ustanovenia § 79 ods. 1 vety druhej OSP, aby zo žaloby vyplývalo, čoho sa žalobca domáha, neznamená, že by žalobca bol povinný urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku. Ak žalobca označil v žalobe presne, určite a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť žalovanému uložená rozhodnutím súdu alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal.

10.1. V prejednávanej veci bolo zrejmé, že žalobca sa domáha určenia, že záväzok žalovaného z Dohody o urovaní trvá, preto súd inými slovami ako bol formálne navrhnutý petit rozsudku, žalobe vyhovel.

11. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

11.1. Žalobca v konaní úspešný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.